

Kriteriji za procjenu fizičke privlačnosti muškaraca iz biološke i evolucijske perspektive

DANIELA TOMANJIK

Pretpostavlja se da evolucijske adaptacije utječu na spolni odabir partnera. U ljudskoj vrsti žene su angažiranije u brizi za potomke te su, posljedično, selektivnije u odabiru partnera. Kada se govori o ženskim preferencijama fizičkog izgleda muškaraca, žene u prosjeku preferiraju muškarce na čijem se izgledu manifestiraju njihova snaga i zdravlje. Neki od mogućih pokazatelja snage i zdravlja jesu visina, ravnomjerna raspoređenost hemoglobina i melanina na koži, simetrija bilateralnih organa i izražena spolno dimorfna obilježja. Međutim, utvrđeno je da je preferencija muških fizičkih karakteristika ovisna o hormonalnom statusu žene (odnosno mogućnošću začeca), njenoj vlastitoj fizičkoj privlačnosti, o želji za kratkoročnom ili dugoročnom vezom i o tome ima li već partnera. Žene koje sebe procjenjuju fizički privlačnima, koje traže kratkoročnu vezu, koje već imaju partnera i one koje imaju veću šansu začeca preferiraju muškarce kod kojih su izraženiji pokazatelji snage i zdravlja, odnosno „dobrih gena“.

Ključne riječi: izbor partnera, teorija dobrih gena, bilateralna simetrija, znakovi snage i zdravlja, spolni dimorfizam

U današnjem društvu nije neuobičajena uvjerenost u ljudsku racionalnost i mišljenje kako su ljudske preferencije, stavovi, vjerovanja i želje u potpunosti u svjesnoj i namjernoj domeni. Međutim, čovjek u svojem današnjem obliku proizvod je evolucijskih procesa koji traju milijunima godina, a psihički procesi karakteristični za ljudsku vrstu evolucijski su mladi. Stoga je prirodno zaključiti da su mnoga ljudska mišljenja i ponašanja rezultat evolucijski starijih adaptacija. Kada su u pitanju primjerice refleksi, to ne prihvaća samo znanstvena, već i opća ljudska zajednica. Međutim, kada je u pitanju spolna privlačnost, odnosno preferencije u odabiru partnera, među mnogima je prisutno mišljenje da na takve preferencije utječu isključivo socijalni čimbenici, to jest, da okolina i trendovi kreiraju aktualne ljudske stavove o tome koje su fizičke i psihičke karakteristike ljudi privlačne. Kao primjer za to može se promotriti aktualna rasprava u javnosti o tome je li ideal ženske ljepote oduvijek bio povezan s vitkošću, kao što danas jest, ili je ta povezanost ustvari rezultat medijske i modne promocije takvog tipa tjelesne građe.

U ovom radu nastojat će se iz biološke i evolucijske perspektive obraditi neki faktori fizičkog izgleda za koje se smatra da u heteroseksualnih žena utječu na odabir

partnera. Također, valja napomenuti da će se ovaj rad usmjeriti na preferencije fizičkog izgleda partnera, dok će se neki mentalni i socijalni faktori samo sažeto spomenuti, iako je istraživanjima utvrđeno kako oni kod žena imaju veći utjecaj na preferenciju partnera negoli sam fizički izgled (Buss, 2012).

Temeljne pretpostavke biološkog i evolucijskog pristupa selekciji partnera

Prema biološkom i evolucijskom pristupu preferencije i strategije u izboru partnera nisu u potpunosti proizvoljne i individualne (iako velike interindividualne razlike dakako postoje), već su strateški i evolucijski obilježene. One su odraz adaptivnih načina rješavanja problema vezanih uz reprodukciju s kojima su se naši preci suočavali u prošlosti. Budući da su se ti problemi za muškarce i žene razlikovali, njihove strategije i preferencije za odabir partnera bitno su drugačije (Buss, 1999; prema Buss, 2012).

Navedeni problemi odnose se na uspješno preživljavanje pojedinih pripadnika vrste i njihovih potomaka, tj. na očuvanje vrste. Dakle, ove evolucijski utemeljene strategije i preferencije pridonosile su očuvanju vrste u ljudskoj evolucijskoj prošlosti. One usmjeravaju i navode reproduktivno ponašanje i želje pojedinca kako na svjesnoj, tako i na nesvjesnoj razini (Buss, 1999; prema Buss, 2012).

Prema Triversovoj teoriji (1972), stupanj roditeljskog ulaganja važan je faktor za

spolni odabir. Spol koji više ulaže u potomstvo izbirljiviji je kod parenja. Pripadnici tog spola trude se maksimalizirati reproduktivni uspjeh pažljivim izborom partnera s obzirom na to da njima netaktičan izbor partnera može više naštetiti. Pripadnici spola koji manje ulaže u potomstvo svoj će reproduktivni uspjeh nastojati maksimalizirati na način da će truditi što više povećati broj seksualnih partnera. Kod ljudske vrste, kao i kod većine drugih vrsta, spol koji više ulaže u potomstvo jest ženski i, posljedično, one su u izboru partnera selektivnije od muškaraca.

Danas, zbog raznih dostupnih metoda kontracepcije i mogućnosti namjernog prekida trudnoće, spolni odnosi za žene ne moraju biti rizični u smislu da će rezultirati neželjenim potomstvom. Isto tako, danas najčešće oba partnera ulažu mnogo u zajedničke potomke. Međutim, ljudski evolucijski mehanizmi nisu u potpunosti prilagođeni aktualnim uvjetima, već prijašnjim koji su trajali značajno dulje, pa su žene zadržale svoje mnogobrojne, ranije utemeljene strategije i kriterije za odabir partnera. Neki od njih promjenjivi su, o čemu će u nastavku biti riječi.

Također, treba napomenuti da su životne okolnosti i uvjeti naših predaka (pogotovo ženskih!) u prošlosti bili znatno teži. Zbog toga su veće šanse za preživljavanje do reproduktivne dobi (i posljedično za razmnožavanje) imali potomci žena koje su za partnere birale muškarce s dovoljno resursa za njih i djecu te koji su ih s njima i s djecom željeli dijeliti, zatim one koji su bili snažni i voljni obraniti ih te nakraju zdrave i one s kojima je vjerojatnost očuvanja odnosa bila velika. Današnje žene potomci su žena koje su posjedovale navedeni set preferencija (Buss, 2012), iako neki segmenti tog seta danas i nisu od pretjerane koristi zbog promijenjenih uvjeta života.

Znakovi zdravlja i snage

Kao što je prethodno rečeno, žene fizički izgled ne vrednuju jednako kao muškarci. Smatra se da je to primarno zato što plodnost muškaraca ne ovisi ni približno toliko o njihovim godinama kao što ovisi kod žena (a mladost se manifestira kroz mladoliki fizički izgled). Dok žene nakon menopauze postaju neplodne, muškarci su, nakon puberteta, plodni gotovo čitav život (Buss, 2012).

Međutim, u prošlosti, kada nisu postojali pravni zakoni o zaštiti slabijih i nemoćnih, za ženu kao pripadnicu slabijeg spola i majku nemoćne djece muškarčeva

zaštita bila je gotovo neophodna, ali i sigurnost u to da on neće umrijeti ili biti u nemogućnosti da ih uzdržava i brine o njima. Te funkcije muškarca mogle su se predvidjeti njegovim zdravljem i snagom o kojima je moguće pretpostavljati iz fizičkog izgleda. Također, zdravlje muškarca osobito je važno i zbog opasnosti od prijenosa zaraznih bolesti na partnericu i potomke (Buss, 2012).

Međukulturalno je utvrđeno kako žene preferiraju muškarce u čijem su fizičkom izgledu prisutni znakovi snage i zdravlja, a isto je potvrđeno i u životinja (Hamilton i Zuk, 1982).

Popularna teorija vezana uz spolni odabir jest teorija „dobrih gena“ (eng. *good genes*) koja kaže da su u seksualnoj selekciji poželjniji partneri u čijem se fizičkom izgledu može naslutiti prisutnost gena koji će na potomstvo prenijeti kvalitetna svojstva. Kao jedan od mogućih indikatora njihove prisutnosti navodi se bilateralna simetrija. Istraživanja su pokazala da muškarci i žene, a i životinje, za partnere preferiraju jedinke čije su lice i tijelo bilateralno simetričniji, a da je taj efekt snažniji kada se promatra simetričnost sekundarnih spolnih obilježja u mužjaka (Møller i Thornhill, 1998). Sekundarna spolna obilježja osobito su podložna štetnim utjecajima koji ih čine asimetričnima (Buss, 2012). Smatra se da je bilateralna simetrija indikator razvojne stabilnosti, a da je fluktuirajuća asimetrija (asimetrija kod dijelova tijela koji su u prosjeku u populaciji simetrični) rezultat nemogućnosti organizma da se uspješno obrani od okolinskih i genetskih štetnih faktora kao što su pothranjenost, paraziti i mutacije (Møller, 1997; prema Penton-Voak i sur., 1999).

Također, utvrđeno je da zdrav izgled kože povećava procijenjenu privlačnost muškaraca u heteroseksualnih žena, neovisno o njihovim ostalim fizičkim karakteristikama kao što je oblik lica (Jones i sur., 2004), što je također u skladu s teorijama „dobrih gena“ s obzirom na to da je nezdrav izgled kože često indikator bolesti. Fink i sur. (2011) ustvrdili su da se koža s fotografija lica mlađih muškaraca procjenjuje kao zdravija i atraktivnija, iako se radi o isječcima koji prikazuju samo kožu, a ne i ostatak lica. Percipiranje mlađe dobi, većeg zdravlja i veće privlačnosti u njihovom je istraživanju povezana s ravnomjernijom raspodjelom melanina i hemoglobina u koži, s time da je percipirana privlačnost bila više povezana s ravnomjernom raspodjelom hemoglobina.

Buss (2012) navodi sljedećih nekoliko istraživanja koja govore u prilog tome da žene preferiraju više muškarce. U istraživanju

Graziano i sur. (1978) ispitanice su prema fotografijama procjenjivale privlačnost muškaraca i najmanje privlačnima procijenile su one za koje su vjerovala da su niski, a najprivlačnijima su procijenjeni muškarci srednje visine. U istraživanju Lynna i Shurgota (1984) na oglase visokih muškaraca za traženje partnera javilo se više žena nego na oglase niskih muškaraca. Pawlowski i sur. (2000) istraživanjem u Poljskoj ustvrdili su da viši muškarci imaju veću vjerojatnost za stupanje u brak i dobivanje djece. Nalaz Ellisa (1992) jest da žene preferiraju visoke muškarce i za kratkoročne i za dugoročne veze. Ova preferencija povezuje se s time da žene visoke muškarce smatraju dominantnijima i snažnijima te, posljedično, sposobnijima da zaštite njih i potomke.

Spolni dimorfizam

Spolni dimorfizam odgovoran je za jasno razlikovanje ženskog od muškog lica (Samal, Subramani i Marx, 2007). Pojedinci maskulinog lica na njemu imaju izraženija muške spolno dimorfna svojstva od pojedinaca feminiziranog lica. Mnoga istraživanja bave se procjenom muževnosti lica, međutim ispitanici najčešće ne znaju definirati razloge zašto neka lica smatraju muževnijim odnosno feminiziranijim od drugih (Samal, Subramani i Marx, 2007). Osim lica, i druge karakteristike tijela mogu biti spolno dimorfne kao što su veličina tijela (mužjaci sisavaca obično su veći od ženki), težina, visina, dlakavost, količina mišića (muškarci imaju veću količinu od žena), glas, oblik tijela, boja i tipična ponašanja (Wiskott, i sur., 1997; prema Samal, Subramani i Marx, 2007). Budući da ljudi veću pozornost i pažnju pridaju licu nego drugim dijelovima tijela, u ovom radu naglasak će biti na spolnom dimorfizmu lica, dok će se ostali dijelovi tijela samo spominjati. Ranije je spomenuta ženska preferencija visine partnera, što je također spolno dimorfno svojstvo.

Neke muške spolno dimorfne karakteristike na licu jesu šira i izraženija čeljust i brada od ženskih, velike i izražene jagodične kosti (Enlow, 1990; prema Little i sur., 2002), izraženija arkada čeone kosti (Thornhill i Gangestad, 1996; prema Penton-Voak i Perrett, 2000) dublje i više kose oči i tanje usne (Thornhill i Gangestad, 2006). Ove karakteristike pod utjecajem su razine testosterona za vrijeme adolescencije (Penton-Voak i Perrett, 2000) i u prenatalnom razdoblju (Whitehouse i sur., 2015). No visoke razine testosterona ugrožavaju funkcioniranje imunskog sustava. Izražene muške

sekundarne spolne karakteristike mogu biti odraz funkcionalnijeg imunskog sustava zato što si ih samo zdravi pojedinci mogu priuštiti, tj. mogu preživjeti, ostati zdravi i ne razviti fluktuirajuće asimetrije bilateralnih dijelova tijela unatoč nepovoljnom djelovanju visoke razine testosterona (potrebne za razvitak navedenih karakteristika) na njihov imunski sustav (Folstad i Karter, 1992; prema Little i sur., 2002). U skladu s navedenim istraživanja su pokazala pozitivnu povezanost zdravlja i maskulinih facijalnih karakteristika kod muškaraca (Rhodes i sur., 2003; Thornhill i Gangestad, 2006; prema Smith i sur., 2009).

Različite preferencije u ovisnosti o dugotrajnosti očekivane veze

Kada se govori o ozbiljnosti i dugotrajnosti veze, jedinke mogu tražiti partnera za dugoročnu, ali i za kratkoročnu vezu.

Izražene muževne sekundarne seksualne karakteristike mogući su indikator kvalitete imunskog sustava na ranije opisani način zbog čega bi partner takvih karakteristika, prema teoriji „dobrih gena“, bio poželjan partner za zajedničko potomstvo. Međutim, visok stupanj muževnosti povezuje se s niskom razinom mužjakova roditeljskog ulaganja u potomstvo, niskom razinom brižnosti, emocionalnom hladnoćom i neiskrenošću (Perrett i sur., 1998). Pojava nižeg ulaganja muškog roditelja boljih fenotipskih kvaliteta uočena je i kod nekih drugih životinjskih vrsta gdje potomstvo odgajaju oba roditelja. Primjerice, u kukca *Ips pini* mužjaci većih tjelesnih proporcija ranije napuštaju ženku i mladunčad nego manji mužjaci, odnosno manje ulažu u ženku i potomstvo (Reid i Roitberg, 1995; prema Little i sur., 2001).

Također, rezultati istraživanja pokazuju da muškarci femininih karakteristika imaju više dugotrajnih veza od muškaraca muževnih karakteristika (Rhodes, Simmons i Peters, 2005), što može ukazivati na njihovu želju za obvezivanjem.

Istraživanja su pokazala kako žene u odabiru dugoročnog partnera preferiraju muškarce blago feminiziranih facijalnih karakteristika, a u odabiru kratkoročnog muškarce muževnih facijalnih karakteristika (Little i sur., 2002). Autori navode kako je trošak i opasnost od odabira maskulinog partnera manji kada žena bira partnera za kratkoročnu vezu jer njoj tada njegova nezainteresiranost i hladnoća ne mogu naštetiti kao kada bira dugoročnog partnera s kojim želi odgajati

potomstvo. Ovu su strategiju odabira partnera objasnili kao potencijalno adaptivnu zato što ona može: a) kratkoročnom vezom s muškarcem muževnih karakteristika povećati mogućnost prijenosa dobrih gena na potomstvo jer je veća šansa da on posjeduje kvalitetne gene i b) povećati mogućnost da će se dugoročni partner brinuti za nju i potomstvo zbog njegovih prosocijalnih osobina (toplina, brižnost, itd.), što pak povećava šansu za njihovim preživljavanjem (Little i sur., 2002).

Istraživanje Smith i sur. (2009) pokazalo je kako je taj efekt pojačan kod žena koje muškarce femininih facijalnih karakteristika smatraju osobito pouzdanima.

Nalaz Littlea i sur. (2002) također je i da žene atraktivnima procjenjuju muškarce muževnih facijalnih karakteristika kada se nalaze u sretnoj dugoročnoj vezi, što je također u skladu s njihovim objašnjenjem jer ono nalaže da je za vrstu adaptivno da žene s femininim muškarcima odgajaju djecu istovremeno prenoseći kvalitetne gene maskulinih muškaraca koji su biološki očevi te djece. Istraživanje Thornhilla i Gangestada (1994, prema Little i sur., 2002) pokazalo je da zauzete žene preferiraju muškarce simetričnijih tijela kada biraju partnere za aferu nego kada biraju dugoročnog partnera, a simetričnost je, kao što je ranije rečeno, također jedan od vizualnih znakova zdravlja muškaraca, odnosno njegovih kvalitetnih gena.

Različite preferencije ovisno o hormonalnom statusu žene

Zanimljivo je da navedene pojave nisu uočene kod žena koje koriste hormonalnu kontracepciju, tj. one i za dugoročne i za kratkoročne partnere preferiraju muškarce blago femininih facijalnih karakteristika (Little i sur., 2002), što je također u skladu s ranije navedenim tezama zato što je ženama za vrijeme korištenja hormonalne kontracepcije onemogućeno da ostanu trudne i stoga one ne mogu profitirati od kvalitetnih gena muževnih partnera.

Promjena u preferenciji facijalnih karakteristika prisutna je i s pomakom faze menstrualnog ciklusa. Istraživanje Penton-Voaka i Perretta (2000) pokazalo je da su žene sklonije procjenjivati privlačnijima muškarce muževnijih facijalnih karakteristika kada su u kasnoj folikularnoj fazi ciklusa, odnosno fazi ciklusa u kojoj je začće vjerojatnije, nego u ostalim fazama menstrualnog ciklusa kada je začće malo vjerojatno. Dakle, kada je vjerojatnost začća veća, žene preferiraju

muškarce facijalnih karakteristika vezanih uz visoku razinu testosterona, koje mogu signalizirati imunokompetenciju (Penton-Voak i Perrett, 2000). Isti rezultati dobiveni su i u istraživanju na uzorku Japanki koje su procjenjivale privlačnost lica bjelačkih i azijskih muškaraca (Penton-Voak i sur., 1999).

U istraživanju Littlea, Jonesa i Burrissa (2007) dobiveni su isti rezultati, ali za procjenu atraktivnosti muškog tijela. U kasnoj folikularnoj fazi ciklusa žene su privlačnijima procjenjivale muškarce muževnijih tjelesnih karakteristika nego kada su bile u lutealnoj fazi, ali samo kada su procjenjivale privlačnost partnera za kratkoročnu vezu, ne i za dugoročnu. Ova promjena u preferencijama također nije bila prisutna kod žena koje su pile hormonalnu kontracepciju.

Zanimljivo je da je ista promjena preferencija dobivena i za visinu muškaraca za kratkoročnu vezu i za folikularnu fazu ciklusa. U folikularnoj fazi i kada traže partnera za kratkoročnu vezu, žene preferiraju više muškarce nego inače (Pawłowski i Jasienska, 2005).

Različite preferencije u ovisnosti o samopouzdanju žene

Istraživanje Littlea i sur. (2001) pokazalo je povezanost između samoprocijenjene privlačnosti žena i njihovih preferencija u odabiru dugoročnog partnera. Naime, žene koje su se procjenjivale privlačnijima za dugoročne partnere preferirale su muškarce veće facijalne simetrije i veće facijalne muževnosti od žena koje su se procjenjivale manje privlačnima. Ovaj nalaz ne odnosi se na preferencije kratkoročnih partnera. Autori su navedene rezultate protumačili kao adaptivnu strategiju žena manje privlačnog fizičkog izgleda (*women of low mate value*) da uspješno odabiru partnere za dugoročnu vezu koji će više ulagati u njih i potomstvo. Ovdje doduše valja napomenuti da je privlačan fizički izgled samo jedan od faktora „vrijednosti partnera na tržištu“. U muškaraca izraženije muževnosti veća je šansa da će manje ulagati u potomstvo i partnericu, no partnerica visoke razine privlačnosti (*high mating value*) ima veću šansu da partnera navedenih karakteristika zadrži uz sebe i motivira ga da ulaže u nju i potomstvo. Slični rezultati dobiveni su i za žene čija je privlačnost procjenjivana nekim objektivnijim metodama od samoprocjene kao što je to učinjeno u istraživanju Penton-Voaka i sur. (2003).

Zaključno

Iako je utvrđeno kako žene fizički izgled u odabiru partnera vrednuju manje nego muškarci, istraživanja su pokazala da su ipak prisutni kriteriji selekcije za koje se vjeruje da su u ljudskoj evolucijskoj prošlosti imali adaptivne funkcije za očuvanje vrste. Fizički znakovi snage i zdravlja, kao i spolno dimorfna svojstva, utječu na percipiranu privlačnost muškarca. Međutim, kriteriji privlačnosti mijenjaju se s promjenama faze menstrualnog ciklusa (ili, općenitije, hormonalnog statusa), atraktivnošću žene i s time ima li stalnog partnera i planira li s partnerom kratkoročnu ili dugoročnu vezu.

Literatura

- Buss, D.M. (2012). *Evolucijska psihologija: Nova znanost o umu*. Zagreb: Naklada Slap.
- Fink, B., Matts, P.J., D'Emiliano, D., Bunse, L., Weege B., i Röder, S. (2011). Colour homogeneity and visual perception of age, health and attractiveness of male facial skin. *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology, Volume 26*, 1486–1492.
- Hamilton, W. D. i Zuk, M. (1982). Heritable true fitness and bright birds: A role for parasites. *Science, 218*, 384–387.
- Jones, B.C., Little, A.C., Burt, D.M., Perret, D.I. (2004). When facial attractiveness is only skin deep. *Perception, 33*, 569 – 576.
- Little, A. C., Burt, D. M., Penton-Voak, I. S., Perrett, D. I. (2001). Self-perceived attractiveness influences human female preferences for sexual dimorphism and symmetry in male faces. *Proceedings of the Royal Society B, 268*, 39-44.
- Little A.C., Jones B.C., Burriss, R.P. (2007). Preferences for masculinity in male bodies change across the menstrual cycle. *Hormones and Behavior, 51(5)*, 633-9.
- Little, A. C., Jones B. C., Penton-Voak, I. S., Burt, D. M. i Perrett, D. I. (2002). Partnership status and the temporal context of relationships influence human female preferences for sexual dimorphism in male face shape. *Proceedings of the Royal Society of London Series B, 269*, 1095–1100.
- Møller, A. P. i Thornhill R. (1998). Bilateral symmetry and sexual selection: a meta-analysis. *The American Naturalist, 151(2)*, 174-92.
- Pawlowski B., Jasienska G. (2005). Women's preferences for sexual dimorphism in height depend on menstrual cycle phase and expected duration of relationship. *Biological Psychology, 70*, 38-43.
- Penton-Voak, I.S., Jones, B.C., Little, A.C., Baker, S.E., Tiddeman, B.P., Burt, D.M. i Perrett, D.I. (2001). Symmetry, sexual dimorphism in facial proportions and male sexual attractiveness. *Proceedings of the Royal Society of London Series B, 268*, 1617–1623.
- Penton-Voak, I. S., Little, A. C., Jones, B. C., Burt, D. M., Tiddeman, B. P. i Perrett, D. I. (2003). Female Condition Influences Preferences for Sexual Dimorphism in Faces of Male Humans (*Homo sapiens*). *Journal of Comparative Psychology, 117*, 264–271.
- Penton-Voak, I.S., Perrett, D., Castles, D., Burt, M., Koyabashi, T. i Murray, L.K. (1999). Female preferences for male faces change cyclically. *Nature, 300*, 741-742.
- Penton-Voak, I.S. i Perrett, D.I. (2000). Female preference for male faces changes cyclically: Further evidence. *Evolution and Human Behavior, 21*, 39–48.
- Perrett D.I., Lee K.J., Penton-Voak I., Rowland D., Yoshikawa S., Burt D.M., Henzi S.P., Castles D.L., Akamatsu S. (1998). Effects of sexual dimorphism on facial attractiveness. *Nature, 394* (6696), 884-7.
- Rhodes, G., Simmons, I. i Peters, M. (2005): Attractiveness and sexual behavior: Does attractiveness enhance mating success? *Evolution and Human Behavior, 26*, 186–201.
- Samal, A., Sibramani, V. i Marx, D. (2007). Analysis of sexual dimorphism in human face. *ScienceDirect, 18*, 453–463.
- Smith, F.G., Jones B.C., Little, A.C., Debruine, L.M., Welling L.L.M., Vukovic, J., Conway, C.A. (2009). Hormonal contraceptive use and Perceptions of trust modulate the effect of relationship context on women's Preferences for sexual dimorphism in Male face shape. *Journal of Evolutionary Psychology, 7*, 195–210.

Thornhill, R. i Gangestad, S.W. (2006). Facial sexual dimorphism, developmental stability, and susceptibility to disease in men and women. *Evolution and Human Behavior*, 27, 131 – 144.

Trivers, R. L. (1972). Parental Investment and Sexual Selection. U B. Campbell (ur.), *Sexual Selection and the Descent of Man* (str. 136-179). Chicago, IL: Aldine.

Whitehouse, A.J.O., Gilani, S.Z., Shafait, F., Mian, A., Weiting Tan, D., Maybery, M.T., Keelan, J.A., Hart, R., Handelsman, D.J., Goonawardene, M., Eastwood, P. (2015).

Prenatal testosterone exposure is related to sexually dimorphic facial morphology in adulthood. *Proceedings of the Royal Society of London Series B*, 282, 20151351.

Abstract

It is assumed that evolutionary adaptations influence the selection of sexual partners. When applied to humans, females are more engaged in caring for offspring and, therefore, more selective in choosing their partners. When it comes to female preferences in male physical looks, they usually prefer males whose physical appearance manifests their strength and health. Some possible indicators of strength and health are height, evenly spread haemoglobin and melanin on skin, bilateral symmetry and more prominent sexual dimorphism. However, studies show that preferred male physical characteristics change with the female hormonal status (that is, the possibility of conception), attractiveness of the female, her intentions for short-term or long-term relationships and her relationship status. Females who consider themselves physically attractive, who are looking for a short-term relationship, who already have partners and who have a greater chance of conception show greater preference for males whose physical appearance shows more indicators of strength and health, that is, “the good genes“.

Keywords: partner selection, good genes theory, bilateral symmetry, signs of strength and health, sexual dimorphism